

Posudek oponenta diplomové práce Dominika Maška „Ochrana před nečinností veřejné správy“

Předložená diplomová práce se zabývá problematikou, která má značný význam pro právní nauku i pro aplikační praxi. Zpracování tohoto tématu není nijak snadné, protože právní úprava je poměrně kusá. Tématu se sice literatura, včetně monografické, věnuje, nicméně řada teoretických otázek zůstává nedořešena, v praxi to pak přináší aplikační potíže.

Diplomová práce je, kromě úvodu a závěru, rozčleněna do čtyř kapitol. V první kapitole diplomant vymezuje pojem nečinnosti v právním smyslu s užitím literatury a judikatury Nejvyššího správního soudu, uvádí formy nezákonné nečinnosti veřejné správy a zásady činnosti správních orgánů, které nezákonná nečinnost porušuje. Druhá kapitola představuje zpracování zvoleného tématu, když popisuje možnosti ochrany před nečinností v rámci správního řádu a ochranu poskytovanou ve správním soudnictví. Třetí kapitola je věnována odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonnou nečinností správního orgánu, uvádí pojmy škoda a nemajetková újma, způsoby a formy náhrady, vykládá pojem nesprávný úřední postup. Ve čtvrté kapitole autor hodnotí platnou právní úpravu ochrany před nečinností správních orgánů, shrnuje dílčí závěry obsažené v jednotlivých kapitolách a navrhuje některé změny *de lege ferenda*.

Práce je logicky uspořádána, umožňuje dobrou orientaci v textu.

Autor se na zpracování práce pečlivě připravil studiem dostupné literatury a dalších pramenů, právních předpisů, využil značné množství judikatury Ústavního soudu a správních soudů. Všechny užití prameny jsou řádně citovány.

Diplomová práce přispívá do teoretické diskuse o nečinnosti ve veřejné správě, je zpracována důkladně, s pochopením právní úpravy. Autor prokázal samostatnost při formulaci textu práce, orientuje se v právní úpravě i judikatuře. Diplomová práce je napsána srozumitelně, jazyková a grafická úroveň je velmi dobrá.

Již v první kapitole, po vymezení pojmu nečinnost, autor uvádí, že nečinnost veřejné správy se může projevit při nezahájení řízení, při nepokračování v řízení řádným způsobem a při nevydání rozhodnutí ve věci, vztahuje tedy nečinnost pouze k vydávání správních aktů. Vzhledem k obecně pojatému tématu práce (Ochrana před nečinností veřejné správy) a k navazující subkapitole (1.2. Veřejná správa), si však lze klást základní otázku, zda a příp. jak se projevuje nečinnost veřejné správy v dalších formách činnosti, a zda na tyto další případy dopadá ustanovení § 6 odst. 1 správního řádu.

Některé partie mají spíše popisný charakter (např. o lhůtách pro vydání rozhodnutí správním orgánem, o řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu). Části práce i svojí strukturou (zvýrazněním jednotlivých ustanovení zákona - 2.1.2 a 2.2.1) připomínají spíše komentářový výklad.

Str. 11 – autor uvádí, že nečinnost se může projevovat i jako nepokračování v řízení řádným způsobem, ale v dalším textu pak neuvádí žádné příklady takové nečinnosti.

Str. 36 – není příliš srozumitelná úvaha autora o tom, že při posuzování podnětu k zahájení řízení z moci úřední není „*rozhodné, zda se zahajuje řízení v prvním stupni, odvolací, o obnově řízení či řízení přezkumné.*“

Str. 40 – u jednotlivých typů opatření proti nečinnosti by bylo zajímavé uvést, které z nich se v praxi nejvíce využívá, popř. naopak, které je spíše výjimečné.

Str. 65 – v části o řízení před nezákonným zásahem autor jen popisuje tento žalobní typ, aniž by uváděl, v jakých případech nečinnosti je tato žaloba využitelná. K tomu srov např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2021, čj. 6 As 108/2019-39, týkající

se nečinnosti stavebního úřadu týkající se nezahájení řízení o odstranění nepovolené stavby a úvahy o event. dalších případech nezahájení řízení, kdy by mohla být zásahová žaloba přípustná.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k ústní obhajobě.

1. Autor by v rámci obhajoby diplomové práce mohl uvést svůj názor na to, zda má či nemá být rozšířena možnost domáhat se zásahovou žalobou zahájení řízení i v jiných případech než který předvídá výše uvedený rozsudek týkající se nazahájení řízení o odstranění stavby.

2. Protože diplomant ve své práci zmiňuje, že žaloba proti nečinnosti neposkytuje ochranu proti všem formám nezákonné nečinnosti, jaké by měl návrhy de lege ferenda – měl by např. zákon upravit podmínky nečinnostní žaloby tak, že by nestanovil, v čem může tato nečinnost spočívat a přenechat tuto otázku soudní praxi a doktríně správního práva? Bylo by vhodné zavedení zvláštní žalobní legitimace nejvyššího státního zástupce a veřejného ochránce práv také ve věci podání žaloby na nečinnost správního orgánu?

V Praze dne 7. 5. 2024

doc. JUDr. H. Prášková, CSc.
oponent diplomové práce